

**ANALIZA
STANU GOSPODARKI
ODPADAMI KOMUNALNYMI
NA TERENIE GMINY MIASTO KROSNO
ZA ROK 2024**

KROSNO, kwiecień 2025 r.

1. WPROWADZENIE

Zgodnie z art 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy mają obowiązek dokonać corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych gminy w zakresie przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów ulegających biodegradacji oraz pozostałości z sortowania, a także potrzeb inwestycyjnych oraz w celu oszacowania kosztów systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Zgodnie z przepisami, analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi sporządzana jest na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmiot prowadzący punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz innych dostępnych danych wpływających na koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

„Analiza Stanu Gospodarki Odpadami Komunalnymi na terenie Gminy Miasto Krosno za rok 2024” obejmuje w szczególności:

1. Możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.
2. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.
3. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
4. Liczbę mieszkańców.
5. Liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12.
6. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy.
7. Ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.
8. Uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.
9. Masę odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

2. MOŻLIWOŚCI PRZETWARZANIA NIESEGREGOWANYCH (ZMIESZANYCH) ODPADÓW KOMUNALNYCH, BIOODPADÓW STANOWIĄCYCH ODPADY KOMUNALNE ORAZ PRZEZNACZONYCH DO SKŁADOWANIA POZOSTAŁOŚCI Z SORTOWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH I POZOSTAŁOŚCI Z PROCESU MECHANICZNO-BIOLOGICZNEGO PRZETWARZANIA NIESEGREGOWANYCH (ZMIESZANYCH) ODPADÓW KOMUNALNYCH

Zgodnie z ustawą o odpadach, jako przetwarzanie rozumie się procesy odzysku lub unieszkodliwiania, w tym przygotowanie poprzedzające odzysk lub unieszkodliwianie.

Poniżej przedstawiono możliwości przetwarzania odpadów niesegregowanych (zmieszanych) w instalacjach, do których mogą być kierowane odpady pochodzące z terenu Gminy Miasto Krosno.

Tab. Nr 1. Możliwości przetwarzania/składowania odpadów komunalnych niesegregowanych (zmieszanych)

<i>Instalacja</i>	<i>Maksymalne moce przerobowe [Mg/rok]</i>
Instalacja komunalna do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych w Tarnowie, Województwo: MAŁOPOLSKIE, Powiat: Tarnów, Gmina: Tarnów, Miejscowość: Tarnów	75000
Instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych - Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych i z selektywnej zbiórki, kompostownia, Województwo: PODKARPACKE, Powiat: Krosno, Gmina: Krosno, Miejscowość: Krosno	42 000
Zakład Mechaniczno-Biologicznego Przetwarzania Odpadów Komunalnych, ul. Komunalna 1, 37-450 Stalowa Wola	57 000

Poniżej przedstawiono możliwości przetwarzania zebranych selektywnie bioodpadów stanowiących odpady komunalne w instalacjach, do których mogą być kierowane odpady pochodzące z terenu Gminy Miasto Krosno.

Tab. Nr 2. Możliwości przetwarzania zebranych selektywnie bioodpadów stanowiących odpady komunalne

<i>Instalacja</i>	<i>Moc przerobowa Mg/Rok</i>
Instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych - Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych i z selektywnej zbiórki, kompostownia, Województwo: PODKARPACKE, Powiat: Krosno, Gmina: Krosno, Miejscowość: Krosno	67000
MPGK Sp. z o.o. w Krośnie Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Kompostownia – Kompostownia pryzmowa odpadów selektywnie zbieranych, ul. Białobrzaska 108, 38-400 Krosno	2805

Poniżej przedstawiono możliwości przetwarzania pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania pochodzących z terenu Gminy Miasto Krosno.

Tab. Nr 3. Możliwości przetwarzania odpadów przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych

<i>Instalacja</i>	<i>Pojemność dyspozycyjna [tys. m³]</i>
Instalacja do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych – Składowisko „Kozodrza”	2 301 905
Instalacja do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych – „Składowisko „Krosno”	700 000
Składowisko „Paszczyzna” Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. Paszczyzna 62 B, 39-207 Brzeźnica	153 920

3. POTRZEBY INWESTYCYJNE ZWIĄZANE Z GOSPODAROWANIEM ODPADAMI KOMUNALNYMI

Na terenie miasta Krosna w trakcie realizacji prowadzone są roboty budowlane infrastruktury związanej z przetwarzaniem i magazynowaniem odpadów na terenie RCO, w ramach projektu: „Zintegrowany system gospodarki odpadowo-energetycznej w Regionie Południowym województwa podkarpackiego – III etap”.

W 2024 roku zlecono w drodze przetargu wykonanie opracowania pn. „Wykonanie prac badawczych wraz z opracowaniem raportu umożliwiającym zagospodarowanie zrehabilitowanego składowiska odpadów przy ul. A.J. Ostaszewskiego w Krośnie”. Wykonane opracowanie wskazało na brak możliwości w chwili obecnej na zagospodarowanie terenu. Wskazano konieczność dalszego prowadzenia monitoringu zanieczyszczeń tego terenu.

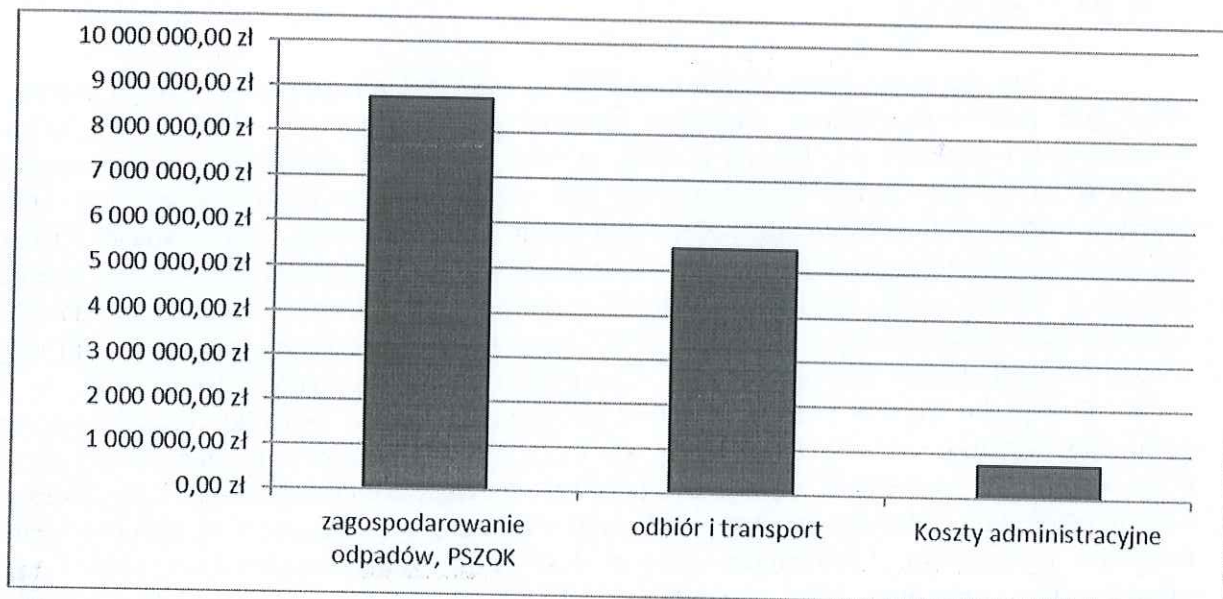
4. KOSZTY PONIESIONE W ZWIĄZKU Z ODBIERANIEM, ODZYSKIEM, RECYKLINGIEM I UNIESZKODLIWIANIEM ODPADÓW KOMUNALNYCH W PODZIALE NA WPŁYWY, WYDATKI I NADWYŻKI Z OPŁAT ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi za rok 2024 r. wykazała, że opłaty pobrane od właścicieli nieruchomości nie pokryły koszt funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. W przypadku miasta Krosna procentowy udział kosztów systemu, który w skali roku wyniósł 14 933 416,33 zł przedstawia się w następujący sposób:

- 8 701 887,11 zł - koszty zagospodarowania odpadów, PSZOK, co stanowi 58,3 % kosztów systemu,
- 5 472 278,63 zł - koszty odbioru i transportu odpadów wraz z wyposażeniem właścicieli nieruchomości w pojemniki, co stanowi 36,6 % kosztów systemu,

- 759 250,59 zł - koszty administracyjne, w tym edukacja ekologiczna, itp., co stanowi 5,1 % kosztów systemu.

Koszty gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2024 r.:

Łączny koszt gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, uzależniony jest od przyjętego modelu świadczenia usług w ramach wnoszonej przez mieszkańców opłaty, ilości wytworzonych i odebranych od mieszkańców odpadów oraz ilości osób uczestniczących w systemie w stosunku do rzeczywistej ilości mieszkańców.

W 2024 r. od mieszkańców odebrano „u źródła” łącznie 5 941 Mg odpadów komunalnych zmieszanych (w roku 2023 – 5 712 Mg - wzrost o 4 %) oraz odpadów selektywnie zbieranych 3 048 Mg (w roku 2023 r. - 2 903 Mg wzrost o 5 %).

Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych przyjął w 2024 r. 3 314 Mg, co w porównaniu do ilości z 2023 r. 2 959 Mg, oznacza wzrost o 12 %.

Tab. Nr 4. Koszty systemu za 2024 rok, według wydatków budżetowych

Zadanie	Koszt [zł]
Odbiór i transport odpadów	5 472 278,63
Zagospodarowanie odpadów zmieszanych	4 531 990,36
Zagospodarowanie segregowanych	1 334 615,53
Zagospodarowanie odpadów PSZOK w tym opłata stała	2 835 281,22
Koszty administracyjne	759 250,59
Suma wydatków	14 933 416,33
Wymiar - należności wykonane	13 007 227,00
Bilans	- 1 926 189,33

Tabela przedstawia koszty systemu gospodarowania odpadami według rzeczywistych wydatków budżetowych wynikających z terminów płatności wskazanych w dokumentach księgowych. Taka metodologia liczenia kosztów systemu gospodarowania odpadami komunalnymi jest zgodna z wytycznymi Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie.

W roku 2024 łączny wymiar opłaty za gospodarowanie odpadami wyniósł: 13 712 086,41 zł natomiast należności wykonane: 13 007 227,00 zł. Zaległości ogółem na 31.12.2024 r. wyniosły: 859 850,95 zł, z czego osoby fizyczne zamieszkujące w zasobach gminnych (1230

osób) posiadają zaległości w wysokości: 365 540,10 zł, co stanowi 42,5 % zadłużenia ogólnego.

5. LICZBA MIESZKAŃCÓW OBJĘTA SYSTEMEM GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI

Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. – 37 082 mieszkańców zostało objętych zbiorczym systemem odbioru odpadów komunalnych. System ten obejmuje wyłącznie nieruchomości zamieszkałe. Istotną kwestią w funkcjonującym aktualnie systemie odbioru odpadów na terenie Gminy Miasto Krosno jest różnica między liczbą mieszkańców nim objętych oraz liczbą osób oficjalnie zameldowanych, która na terenie Gminy Miasto Krosno wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. wyniosła 43 467 osób. Dla miasta Krosna, różnica pomiędzy ilością osób uczestniczących w systemie gospodarowania odpadami 37 082, a ilością osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy na dzień 31 grudnia 2024 r. 43 467, wynosi aktualnie 6 385. Dla porównania w roku 2014 różnica ta wynosiła 9 010 osób.

W wyniku działań weryfikacyjnych podejmowanych od początku funkcjonowania gminnego systemu różnica zmniejszyła się o 2625 osoby. Analizując dane ilości osób, objętych gminnym systemem, należy również zwrócić uwagę na dane demograficzne, które są odzwierciedleniem aktualnych prognoz demograficznych, wskazujących na ujemny bilans przyrostu naturalnego. Porównując dane o ilości osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy na terenie miasta Krosna na dzień 31.12.2023 r. (44 235 osoby) oraz 31.12.2024 r. (43 467 osoby), stwierdzić należy, że nastąpił znaczny spadek ilości mieszkańców w skali roku o 768 osoby, podobnie, jak w latach poprzednich. W analogicznym okresie czasu liczba osób uczestniczących w systemie gospodarowania odpadami zmniejszyła się o 86 osób.

Analizując aktualne dane dotyczące liczby osób objętych gminnym systemem, t.j. 37 082 osoby, należy uwzględnić lokalne dane demograficzne, które są odzwierciedleniem aktualnych prognoz demograficznych.

6. LICZBA WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI, KTÓRZY NIE ZAWARLI UMOWY W ZAKRESIE OPRÓŻNIANIA ZBIORNIKÓW BEZODPŁYWOWYCH I TRANSPORTU NIECZYSTOŚCI CIEKŁYCH ORAZ NIE ZAWARLI UMOWY NA ODBIÓR ODPADÓW KOMUNALNYCH

Z informacji posiadanych przez tut. Urząd wynika, że ilość właścicieli nieruchomości niezamieszkałych, którzy nie posiadają umowy na odbiór odpadów komunalnych z roku na rok maleje. Spowodowane jest to działaniami kontrolnymi przeprowadzanymi przez pracowników Urzędu Miasta Krosna oraz Straż Miejską, które skłaniają do zawierania przedmiotowych umów przez podmioty gospodarcze. W roku 2024 przeprowadzono około 25 kontroli oraz prowadzono działania informacyjne - edukacyjne poprzez informowanie przedsiębiorców o ciążyących na nich obowiązkach (bezpośredni kontakt, współpraca pomiędzy wydziałami UM). Poprzez zmiany i uszczelnienie przepisów dotyczących gospodarki odpadów, a także ogólne informacje medialne również wzrasta świadomość przedsiębiorców.

W przypadku obowiązku posiadania przez właścicieli nieruchomości umowy z przedsiębiorcą posiadającym zezwolenie na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych, stwierdzono, że tak jak w przypadku właścicieli nieruchomości niezamieszkałych, którzy nie posiadają umowy na odbiór odpadów komunalnych, tak również i w tym przypadku, ilość właścicieli nieruchomości z roku na rok maleje. Spowodowane jest to licznymi w roku 2024 kontrolami przez pracowników Urzędu Miasta Krosna oraz Straży Miejskiej. W roku 2024 wezwano 96 mieszkańców do okazania w/w umowy - wszystkie kontrolowane osoby posiadały podpisaną umowę na odbiór nieczystości ciekłych.

7. IŁOŚĆ ODPADÓW KOMUNALNYCH WYTWARZANYCH NA TERENIE GMINY**Tab. Nr 5. Ilość wytworzonych odpadów komunalnych na terenie Gminy Miasto Krosno**

<i>Kod odpadu</i>	<i>Rodzaj odpadu</i>	<i>Masa wytworzonych odpadów [Mg]</i>
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	909,4749
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	69,8600
15 01 04	Opakowania z metali	383,1477
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	1057,3960
15 01 07	Opakowania ze szkła	836,8400
15 01 10*	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone	8,4200
16 01 03	Zużyte opony	88,1300
16 80 01	Magnetyczne i optyczne nośniki informacji	0,2000
20 01 01	Papier i tektura	135,4770
20 01 02	Szkło	0,6600
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	457,2900
20 01 10	Odzież	26,4400
20 01 11	Tekstylia	10,0800
20 01 21*	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,2900
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	14,7250
20 01 26*	Oleje i tłuszcze inne niż wymienione w 20 01 25 – te za to doszły w 2023	1,7900
20 01 28	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice inne niż wymienione w 20 01 27	14,9500
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,1800
20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33 – i ten też się pojawił w 2023 r.	0,2500
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	11,7500
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	37,9591
20 01 39	Tworzywa sztuczne	1,8100
ex 20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny (popioły)	72,3400
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	2242,5600
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	183,6200
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	9325,3200
20 03 02	Odpady z targowisk	28,8700
ex 20 03 02	Odpady z targowisko (owoce, warzywa bez resztek pochodzenia zwierzęcego)	0,0900
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	658,9700

8. ILOŚĆ NIESEGREGOWANYCH (ZMIESZANYCH) ODPADÓW KOMUNALNYCH I BIOODPADÓW STANOWIĄCYCH ODPADY KOMUNALNE, ODBIERANYCH Z TERENU GMINY ORAZ PRZEZNACZONYCH DO SKŁADOWANIA POZOSTAŁOŚCI Z SORTOWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH I POZOSTAŁOŚCI Z PROCESU MECHANICZNO-BIOLOGICZNEGO PRZETWARZANIA NIESEGREGOWANYCH (ZMIESZANYCH) ODPADÓW KOMUNALNYCH

Tab. Nr 6. Ilość odebranych odpadów komunalnych na terenie Gminy Miasto Krosno

<i>Kod odpadów</i>	<i>Nazwa</i>	<i>Masa [Mg]</i>
20 03 02	Odpady z targowisk	28,8700
ex 20 03 02	Odpady z targowisko (owoce, warzywa bez resztek pochodzenia zwierzęcego)	0,0900
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	9325,3200
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	2242,5600
19 12 12	Inne odpady (w tym substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 – kierowany do składowania	94,8130

9. UZYSKANE POZIOMY PRZYGOTOWANIA DO PONOWNEGO UŻYCIA I RECYKLINGU ODPADÓW KOMUNALNYCH

Gminy, za rok 2024 są obowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej 45 % wagowo. Poziom, jaki Gmina Miasto Krosno osiągnęła to 36,84 %. Wymagany poziom nie został osiągnięty.

Jednakże, w obliczu ogromnego problemu z jakim borykają się gminy w Polsce, a mianowicie trudnościami z osiągnięciem poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej 45 % wagowo, Instytut Ochrony Środowiska Państwowy Instytut Badawczy zakończył prace nad realizacją przedsięwzięcia pn.: "Bioodpady komunalne posegregowane i poddawane recyklingowi u źródła w Polsce", których celem było opracowanie danych umożliwiających określenie ilości bioodpadów komunalnych, które zostały posegregowane i poddane recyklingowi u źródła w gospodarstwach domowych, w poszczególnych województwach w Polsce. W związku z tym przygotowano metodykę, która pozwala gminom na obliczenie ilości bioodpadów komunalnych, poddawanych recyklingowi w przydomowych kompostownikach. Metodyka została opracowana zgodnie z wymaganiami zawartymi w załączniku II Decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2019/1004, która ustala zasady obliczania, weryfikacji i zgłaszania danych dotyczących odpadów, zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE. Opracowana metodologia umożliwia gminom dokładne określenie ilości bioodpadów komunalnych w oparciu o pomiary bezpośrednie oraz sezonowość, wielkość gospodarstw domowych i inne zmienne.

Miasto Krosno skorzystało z metody pomiaru bezpośredniego, wykorzystując do obliczeń do wzoru: łączną powierzchnię terenów zielonych znajdujących się w gospodarstwach domowych i użytkowanych przez mieszkańców gospodarstw (pielenie, koszenie, grabienie itd.), poddających kompostowaniu odpady w danym roku i na chwilę obecną jest w trakcie przygotowywania danych składowych, które są niezbędne do podstawienia do wzoru o którym wyżej.

Celem powyższej metody jest osiągnięcie poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. Mieć należy na uwadze fakt, iż czas obliczenia łącznej powierzchni terenów zielonych przy nieruchomościach, które zadeklarowały korzystanie z kompostownika, jest czasochłonny, dlatego też faktyczny poziom, jaki gmina uzyskała zostanie podany w terminie do końca czerwca 2025 roku.

Dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. w roku 2024 wynosi 35 %. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania za rok 2024 w Gminie Miasto Krosno wyniósł 0,004 %. Wymagany poziom nie został przekroczony.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, gminy są obowiązane nie przekraczać poziomu składowania w wysokości 30 % wagowo - za każdy rok w latach 2025-2029; 20% wagowo rocznie za każdy rok w latach 2030-2034 oraz 10% wagowo rocznie w 2035 r. i za każdy kolejny rok w latach następnych. Poziom składowania odpadów w Gminie Miasto Krosno za rok 2024 wyniósł 17,03 %.

10. MASĘ ODPADÓW KOMUNALNYCH WYTWORZONYCH NA TERENIE GMINY PRZEKAZANYCH DO TERMICZNEGO PRZEKSZTAŁCANIA ORAZ STOSUNEK MASY ODPADÓW KOMUNALNYCH PRZEKAZANYCH DO TERMICZNEGO PRZEKSZTAŁCANIA DO MASY ODPADÓW KOMUNALNYCH WYTWORZONYCH NA TERENIE GMINY

Masa odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 (niesegregowane zmieszane odpady komunalne) wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania (Instalacja Termicznego Przetwarzania z Odzyskiem Energii (ITPOE) w 2024 r. wyniosła 464,8970 Mg. Stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy wyniósł 2,80 ($464,8970 \text{ Mg} \div 16578,8897 \text{ Mg}$).

Nowelizacją ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, która weszła w życie 6 września 2019 r., wprowadzono przepis (art. 35b), stanowiący, że udział masy termicznie przekształcanych odpadów komunalnych oraz odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych na terenie kraju w stosunku do masy wytworzonych odpadów komunalnych na terenie Polski nie mógł przekraczać 30%. Wspomniany przepis został jednak uchylony w ramach jednej z kolejnych nowelizacji przepisów odpadowych, a w konsekwencji rodzą się wątpliwości czy limit 30% nadal obowiązuje, gdyż postanowienia wprowadzające ograniczenie w postaci limitu 30% wciąż pozostają w mocy – na podstawie regulacji KPGO 2022.

11. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Przepisy ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o odpadach wprowadziły możliwość wykorzystania informacji i danych znajdujących się w posiadaniu m.in. gminnych jednostek organizacyjnych, w celu weryfikacji złożonych deklaracji. Od początku wprowadzenia systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, tj. od 1 lipca 2013 r. podejmowane były i nadal są różnego rodzaju działania, których celem jest dążenie do uszczelniania systemu polegające na zwiększaniu ilości osób, również poprzez kampanie informacyjne i uświadamiające konsekwencje celowego zaniżania ilości osób zamieszkujących daną nieruchomość.

W 2024 r. sporządzonych zostało 307 wezwań do właścicieli nieruchomości jednorodzinnych, w efekcie czego ilość osób uczestniczących w systemie zwiększyła się łącznie o 93. Przeprowadzono również osiem kontroli w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, a w szczególności w zakresie weryfikacji ilości osób zamieszkałych w poszczególnych lokalach wykazanych w deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Kontrolą objęto łącznie 868 lokali mieszkalnych należące do zasobów mieszkaniowych Towarzystwa Budownictwa Społecznego – Przedsiębiorstwo Mieszkaniowe w Krośnie Sp. z o.o. oraz Wspólnoty Mieszkaniowe przy ul. Staszica, w których na dzień kontroli zamieszkiwało łącznie 1584 osoby. W trakcie kontroli porównywano oświadczenia właścicieli mieszkań o liczbie osób zamieszkałych w mieszkaniu z ilością zużytej wody z danego lokalu oraz pomocniczo z ewidencją meldunkową urzędu miasta. Kontrola w TBS Sp. z o.o. w Krośnie wykazała rozbieżności w 40 mieszkaniach, a we Wspólnotach Mieszkaniowych przy ul. Staszica wykazała rozbieżności w 19 mieszkaniach pomiędzy ilością zużytej wody z danego lokalu, a zgłoszoną w oświadczeniu liczbą osób zamieszkujących dany lokal czy ewidencja meldunkowa urzędu miasta. W protokole kontroli wezwano zarządcę nieruchomości do weryfikacji danych na podstawie art. 6m ust.1c ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, który brzmi: „w przypadku nieruchomości zabudowanej budynkiem wielolokalowym, wspólnota mieszkaniowa lub spółdzielnia mieszkaniowa może żądać od właściciela lokalu, osoby, której służy spółdzielcze prawo do lokalu lub osoby faktycznie zamieszkującej lokal podania danych niezbędnych do ustalenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi”.

Dostrzegając konieczność weryfikacji ilości osób uczestniczących w systemie gospodarowania w miesiącu grudniu 2024 r. rozpoczęto również kontrole realizowane przez pracowników Wydziału Komunalnego, Ochrony Środowiska i Gospodarki Lokalami przy udziale funkcjonariuszy Straży Miejskiej, na terenie zabudowy wielolokalowej. W miesiącu grudniu skontrolowano łącznie 1323 lokale mieszkalne. Podczas kontroli w 88 lokalach mieszkalnych, stwierdzono rozbieżności z których wynika, że lokale te mogą być zamieszkiwane przez większą ilość osób niż wskazana w aktualnej deklaracji.

W związku z powyższym, zarządca nieruchomości został poinformowany o stwierdzonych nieprawidłowościach i zobowiązany do realizacji ustawowego obowiązku wynikającego z art. 6m ust.1c ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Metoda naliczania opłat z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi w odniesieniu od osoby zamieszkującej nieruchomość jest metodą najbardziej sprawiedliwą i akceptowalną społecznie, zgodnie z nadrzędną zasadą „zanieczyszczający płaci”, jednak najistotniejszą wadą tej metody jest trudność weryfikacji danych zawartych w deklaracji ze stanem faktycznym. W przypadku naliczania opłat w oparciu o metodę uzależnioną od ilości osób zamieszkujących daną nieruchomość różnica jest zjawiskiem powszechnie występującym. Dla miasta Krosna, różnica pomiędzy ilością osób uczestniczących w systemie gospodarowania odpadami 37082, a ilością osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy na dzień 31 grudnia 2024 r. 43467, wynosi aktualnie 6385. Dla porównania w roku 2014 różnica ta wynosiła 9 010 osób.

W wyniku działań weryfikacyjnych podejmowanych od początku funkcjonowania gminnego systemu różnica zmniejszyła się o 2625 osoby. Analizując dane ilości osób, objętych gminnym systemem, należy również zwrócić uwagę na dane demograficzne, które są odzwierciedleniem aktualnych prognoz demograficznych, wskazujących na ujemny bilans przyrostu naturalnego. Porównując dane o ilości osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy na terenie miasta Krosna na dzień 31.12.2023 r. (44235 osoby) oraz 31.12.2024 r. (43467 osoby), stwierdzić należy, że nastąpił znaczny spadek ilości mieszkańców w skali roku o 768 osoby, podobnie jak w latach poprzednich. W analogicznym okresie czasu liczba osób uczestniczących w systemie gospodarowania odpadami zmniejszyła się o 86 osób.

Analizując aktualne dane dotyczące liczby osób objętych gminnym systemem, tj; 37082 osoby, należy uwzględnić lokalne dane demograficzne, które są odzwierciedleniem aktualnych prognoz demograficznych.

Skuteczne uszczelnienie systemu gospodarowania odpadami w przypadku obecnie obowiązującej metody naliczania opłat, będzie możliwe tylko w przypadku aktywnego zaangażowania się zarządców nieruchomości w proces weryfikacji ilości osób zamieszkujących poszczególne lokale i rzetelne wywiązywanie się z ustawowych obowiązków, ponieważ mieszkańcy zabudowy wielorodzinnej stanowią niemal 60 % z ogólnej liczby mieszkańców miasta.

Reasumując powyższe, na podstawie analizy i po weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi, należy wywnioskować, iż system ten funkcjonuje poprawnie.

ZASTĘPCA PREZYDENTA
Miasta Krosna

Grzegorz Rachwał

